

เนื้องอกสมอง และ มะเร็งสมองที่พบบ่อย

บทความโดย พศ.นพ. โชติวัฒน์ ตันศิริสิทธิกุล
ราชวิทยาลัยประสาทศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย

หมอช่วยรู้

The Medical Council of Thailand

เนื้องอกสมอง และ มะเร็งสมองที่พบบ่อย

เนื้องอกสมองจัดเป็นเนื้องอกกลุ่มที่พบได้ไม่บ่อย แต่มีความสำคัญเนื่องจากตัวเนื้องอก รวมไปถึงการรักษาจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามผู้ป่วยเนื้องอกสมองมีผลการรักษาที่ดีขึ้นมากจากการตรวจวินิจฉัยและวิธีการรักษาที่ก้าวหน้าในปัจจุบัน ชนิดของเนื้องอกสมอง เนื้องอกสมองสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิดหลัก คือ

1. เนื้องอกสมองชนิดที่ไม่ร้ายแรง

จะมีการเติบโตช้า เมื่อก้อนโตขึ้นจึงจะเบียดเนื้อเยื่อประสาทข้างเคียง แต่ก้อนจะไม่ลุกลามไปยังเนื้อสมอง, น้ำเลี้ยงสมอง หรืออวัยวะอื่น ๆ จัดเป็นเนื้องอกที่มีพยากรณ์โรคค่อนข้างดี ผู้ป่วยมีโอกาสรักษาได้ ตัวอย่างเนื้องอกกลุ่มนี้ เช่น เนื้องอกเยื่อหุ้มสมอง เนื้องอกเส้นประสาทสมอง เนื้องอกต่อมใต้สมอง เป็นต้น

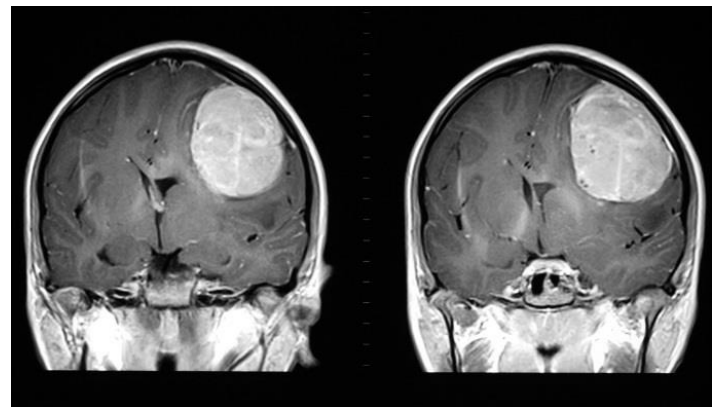

IMAGE SOURCE : NeurologyAdvisor.com

2. เนื้องอกสมองชนิดร้ายแรง หรือ “มะเร็งสมอง”

จะมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ตัวก้อนมักแทรกซึมและทำลายเนื้อสมอง สามารถลุกลามไปยังเนื้อสมองข้างเคียง, น้ำเลี้ยงสมอง หรือแพร่ไปยังอวัยวะอื่น ๆ ได้ เนื้องอกกลุ่มนี้พบบ่อยกว่ากลุ่มแรก มีพยากรณ์โรคแย่กว่า และยังสามารถแบ่งออกได้อีกเป็น

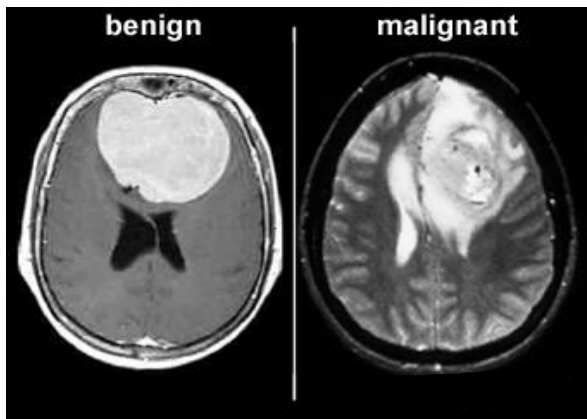

IMAGE SOURCE : Mayfield Brain & Spine

2.1 มะเร็งสมองชนิดที่เกิดในเนื้อสมองเอง เช่น เนื้องอกชนิดกลีโอม่า (glioma) หรือกลีโอบลาสโตมา (glioblastoma)

2.2 มะเร็งที่แพร่กระจายมาจากอวัยวะอื่น ๆ ซึ่งอาจพบมีหลายก้อนพร้อม ๆ กันได้มะเร็งที่มักพบว่าจะกระจายมาที่สมอง ได้แก่ มะเร็งปอด มะเร็งเต้านม เป็นต้น

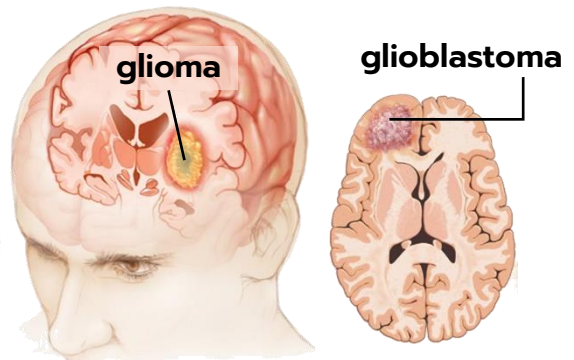

IMAGE SOURCE : mayo foundation for medical education and research.

อย่างไรก็ตามประสาทศัลยแพทย์มักนิยมแบ่งความร้ายแรงของเนื้องอกสมองออกเป็นระดับ ตั้งแต่ระดับที่ 1 ถึงระดับที่ 4 โดยระดับที่สูงขึ้นจะบ่งบอกถึงความรุนแรงของโรคที่มากขึ้น

เนื้องอกสมอง และ มะเร็งสมองที่พบบ่อย

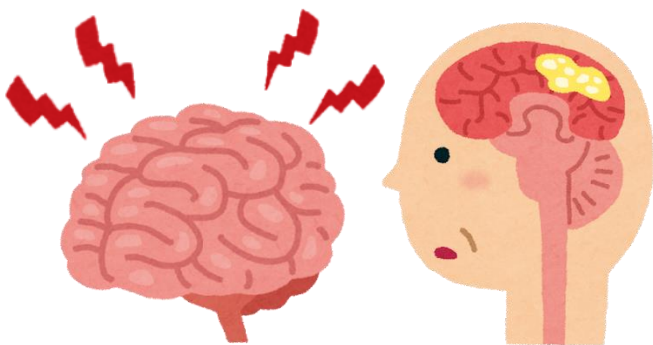
หมอชวนรู้

2

อาการของเนื้องอกสมอง

ผู้ป่วยที่มีเนื้องอกสมองขนาดเล็กและอยู่'ในบริเวณของสมองที่ได้ทำหน้าที่สำคัญอาจไม่มีอาการใดๆ และตรวจพบได้โดยบังเอิญจากการทำ CT scan หรือ MRI เมื่อเนื้องอกมีขนาดใหญ่ขึ้นอาจทำให้ผู้ป่วยมีอาการได้ดังนี้

1. อาการชัก จากการที่เนื้องอกไปกระตุ้นผิวสมอง อาจมีลักษณะอาการกระตุกตามร่างกายหรือมีความรู้สึกผิดปกติโดยไม่สามารถควบคุมได้ และเป็นซ้ำ ๆ ถ้าเป็นมากอาจลามไปทั่วทั้งตัว และหมดสติได้

2. อาการจากเนื้อเยื่อประสาทถูกกดเบียดหรือทำลายโดยขึ้นกับตำแหน่งที่เนื้องอกอยู่ เช่น อ่อนแรง ชา หน้าเบี้ยว เดินเซ หูได้ยินลดลง การมองเห็นลดลง หรือมองเห็นภาพซ้อน เป็นต้น

3. อาการปวดศีรษะ เนื่องจากเนื้องอกมีขนาดใหญ่ขึ้นจนทำให้ความดันในกะโหลกศีรษะเพิ่มขึ้น โดยมีลักษณะที่สำคัญ คือ อาการปวดศีรษะที่เป็นมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเวลาผ่านไปปวดตอนกลางคืน หรือตอนเช้ามีอาการอาเจียนร่วมด้วย โดยที่ไม่มีคลื่นไส้นำมาก่อน

หมอชวนรู้

The Medical Council of Thailand

เนื้องอกสมอง และ มะเร็งสมองที่พบบ่อย

หมอชวนรู้

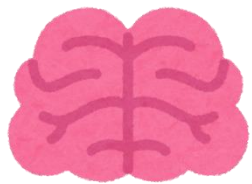

3

การวินิจฉัยโรคเนื้องอกสมอง ผู้ป่วยที่สงสัยว่ามีเนื้องอกสมองจากอาการ
จำเป็นจะต้องได้รับการตรวจเพิ่มเติมโดยการทำเอกซเรย์คอมพิวเตอร์
(CT scan) หรือเอกซเรย์แม่เหล็กไฟฟ้า (MRI)
เพื่อให้ทราบถึงลักษณะ ขนาด ตำแหน่งของ
เนื้องอก รวมไปถึงการใช้วางแผนการผ่าตัดต่อไป
อย่างไรก็ตามการวินิจฉัยที่แน่นอนมักจำเป็นต้อง
ได้รับการตรวจชิ้นเนื้อทางพยาธิวิทยาาร่วมด้วยเสมอ

การรักษาเนื้องอกสมอง การรักษาเนื้องอกสมองในปัจจุบัน
มักทำเป็นสหสาขาวิชาชีพเพื่อให้ได้ผลการรักษาที่ดีที่สุด และปลอดภัยที่สุดแก่ผู้ป่วย การรักษา
หลักประกอบไปด้วย การผ่าตัด การใช้ยาเคมีบำบัด และการฉายรังสี ผู้ป่วยบางรายอาจจำเป็นต้อง
ใช้การรักษาหลายวิธีร่วมกัน

1. การผ่าตัด ผลการรักษา ของเนื้องอก สมองมักขึ้นกับ

ผลการผ่าตัดเป็นหลักโดยศัลยแพทย์จะพิจารณา
นำก้อนเนื้องอกออกทั้งหมดหากสามารถ
ทำได้โดยปลอดภัย หรือในกรณีไม่สามารถ
ทำได้ การผ่าตัดยังคงมีความจำเป็นเพื่อให้
ชิ้นเนื้อมาตรวจทางพยาธิวิทยาต่อไป
ปัจจุบันการผ่าตัดเนื้องอกสมองมีความ
ก้าวหน้าไปมาก และมีความเสี่ยง
ภาวะแทรกซ้อนน้อย

2. การใช้ยาเคมีบำบัด นับเป็นการรักษาหลัก

ในกรณี
ที่เป็น
เนื้องอก
สมองบาง
ชนิดที่ตอบสนองต่อยาได้ดี
หรือเป็นการรักษาร่วมสำหรับ
เนื้องอกชนิดร้ายแรง

3. การฉายรังสี มักใช้เป็นการรักษาเสริม
ในกรณีที่ผ่าตัดเนื้องอก
ออกได้ไม่หมด หรือเป็น
เนื้องอกชนิดร้ายแรง
ปัจจุบันมียังมีการพัฒนา
เทคนิคการฉายรังสีแบบ
พิเศษเพียงครั้งเดียว
เรียกว่า รังสีศัลยกรรม
อีกด้วย

หมอชวนรู้

The Medical Council of Thailand